

KATHRYN CROFT

Žena
bez
prošlosti

Svi imamo tajne. Ali, neke su tajne smrtonosne.

STILUS

Naslov izvornika:

The Girl With No Past

KATHRYN CROFT

Žena bez prošlosti

ZAHVALE

Brojnim ljudima dugujem zahvalnost za podršku i pomoć pri nastanku mojeg trećega romana.

Prije svega želim zahvaliti svojoj agentici Madeleine Milburn i cijeloj ekipi u agenciji koja neumorno radi na korist svojim autorima.

Hvala lijepoj Keshini Naidoo, mojoj divnoj urednici, što je vjerovala u mene i nudila mi vrijedne uvide zbog kojih je ova knjiga postala bolja. Posebna hvala i ostalima iz ekipe Bookouturea: Olivere, Claire i Kim, mnogo vam hvala što ste me s dobrodošlicom prihvatili u svoj tim. Izuzetno sam sretna i ponosna što sam Bookoutureova autorica.

Također želim zahvaliti svim autoricama koje sam upoznala tijekom zadnjih nekoliko godina i koje su me ohrabrivale, podržavale i razumjele moj put, osobito A. J. Waines i Mel Sherratt.

I na kraju, kao i uvijek, hvala mojem suprugu, obitelji i prijateljima za njihovu trajnu ljubav i podršku

POSVETA

Za Grace i Phillipa

PROLOG

2003.

Nema zvukova i na trenutak pomišljam da sam mrtva. Ali onda čujem zaglušan vrisak i ne znam od koga ili odakle dolazi, samo znam da nije od mene jer meni nije ništa. Pokušam okrenuti glavu i pogledati što je ostalo od olupine, ali ne mogu jer mi bol sijeva kroz vrat, topla krv kaplje niz lice.

Miris je čudan: spaljena guma pomiješana s benzinom i nečim mnogo, mnogo gorim. Mirisom smrti. Ne moram pogledati oko sebe da bi mi bilo jasno kako sam jedina osoba koja još diše u autu.

Panika se diže, drobi mi grudi, gore od fizičkih ozljeda koje sam pretrpjela. Ovo ne može biti stvarno.

Pukotina vjetrobranskog stakla izgleda poput goleme paukove mreže, a kroz labirint linija vidim svjetla, nepomična i bljeskajuća, plava, žuta i crvena. I lica se naviruju, njihova usta formiraju kružnice dok pokušavaju shvatiti u što gledaju. Panični povici i dozivanja zvuče prigušeno, kao da sam u mjehuriću u koji zvukovi prodiru na mahove. Mislim da će i onaj, tko god bio vani, pamtići ovaj trenutak cijeli život.

Volan mi se usijeca u rebra, ali ne mogu se maknuti. Ili možda ne želim jer se osjećam sigurnije ovdje, nego tamo vani, gdje ću se morati suočiti s onime što slijedi. Već znam što mogu očekivati: možda i sućut što se nesreća dogodila, ali u najvećoj mjeri krivnju i mržnju jer ja sam vozila i zato moram preuzeti odgovornost za ovo.

Netko uspijeva odignuti vrata i jake, uniformirane ruke dižu me na postavljaču na nešto što je vjerojatno kosićka. Tanka je i tvrda, ali sad sam bar ispružena. Sklapam oči i pitam se kako je moguće da nisam mrtva.

PRVO POGLAVLJE

2014.

Kad sam te večeri hodala prema kući, nešto je bilo čudno. Ništa što bih znala točno odrediti jer sve je izgledalo kao i inače. Bila sam samo jedna od mnogih koji pješače kući s posla, ili kamo već odlaze. Bilo je jako hladno, a moj šal jutros je ostao kod kuće prebačen preko ograde uz stubište, no hladnoća nije bila neobična. Posve očekivana za studeni.

Taj osjećaj kojeg se nisam mogla otresti mogao se ticati samo sutrašnjeg dana. Nisam zaboravila koji je datum. Možda je taj čudan predosjećaj tek anksioznost koja se manifestira kao nešto drugo? Ali ni to nije imalo smisla jer sam dosad naučila nositi se s tim. Kao i svake godine, odbijala sam misliti o tome sve dok taj dan ne bi stigao, spuštajući se na mene poput uragana. Postala sam vješta u pretvaranju da toga nema. Avenija Garratt bila je puna ljudi kao i uvijek, i stopila sam se među ostale pješake, pretvorila u dio londonskog krajolika. Ovako sam se uvijek osjećala dok bih hodala prema kući, kao da nisam ništa više nego lutka na pozornici koju pomiče netko drugi. Možda sam se čudno osjećala zbog toga što sam kasnije nego inače krenula s posla, a promjena rutine meni nikad nije odgovarala. Potreban mi je red i organiziranost, u protivnom sve bi se raspalo.

Kasnila sam s posla samo zato što sam ostala pomoći Mariji; nisam je mogla pustiti da se sama nosi s narudžbom knjiga koja je pristigla iako je moj dan u knjižnici počeo tri sata ranije od njezina. Osim toga, kamo sam se imala žuriti?

Nasmiješila sam se prisjećajući se Marije kako detaljno opisuje dečka kojeg je upoznala dok smo raspakiravale i označavale knjige.

Maria je počela raditi u knjižnici prije samo nekoliko mjeseci, no u tom sam razdoblju stigla doznati gotovo svaki detalj iz njezina života. Bila je moja krajnja suprotnost: otvorena i pričljiva, dok sam ja uvijek rezervirana i nastojim svoj privatni život držati za sebe koliko god je moguće. Znala sam da je još uvijek sama i da često odlazi na spojeve, i voljela sam slušati njezine priče. Ovaj novi dečko zvao se Dan. Cijelo vrijeme dok je Maria pričala, diveći se svakoj i najmanjoj stvari koju je on prevalio preko usta, dopustila sam sebi da iščeznem u njezin život. Tako je to išlo s nas dvije; ona je govorila, ja sam slušala. Ali svako toliko znala sam je uloviti kako me promatra onim pogledom. Onim koji mi pokazuje kako silno želi da i ja nju pustim u svoj život.

Do knjižnice sam trebala samo kratko prošetati od moje ulice pa mi nije trebalo dugo da stignem kući. Moj stan je malen — ne, ne malen: minijaturan - gornji kat prenamijenjene kuće, ali bio je vrlo povoljan za London i barem sam imala vlastita ulazna vrata, iako su

susjedova bila praktički spojena s mojima. Također sam imala vlastito stubište zbog kojeg se prostor činio malo veći.

No moja odluka da ga uzmem u najam nije donesena zbog praktičnih razloga kao što su cijena ili lokacija. Naziv ulice uvjerio me da moram stanovati ovdje. Allfarthing Road. Zbog njega sam zamišljala vrijeme - daleko prije mog rođenja - koje mogu poznavati samo po onome što sam čitala u knjigama. Vremena dok su ljudi pozdravljali jedni druge na ulici i dok su se svi međusobno poznavali. Bila sam svjesna da je to moja sanjarija i nisam zapravo ceznula ni za čim sličnim - jednostavno se ne bi uklapalo u život koji sam morala živjeti - ali bilo je utješno misliti da je takvo vrijeme nekoć postojalo. Da vremena koja su prošla nikada nisu zaista nestala.

Uspela sam se preko pet stuba do svojih ulaznih vrata i spustila prste u torbu po ključeve. Bila je to smiješno malena torbica, kakva se nosi preko tijela, ali nije bilo mnogo toga što bih trebala nositi oko sa sobom tako da mi je bilo dovoljno par sekundi da shvatim kako ključeva nema. Tu su novčanik, mobitel, gel za dezinfekciju ruku, ali nema ključeva.

Zbunjena, pokušala sam ostati sabrana i razmisliti što učiniti. Definitivno sam ih jutros imala jer su se ulazna vrata zatvarala dvostrukom bravom, a ja nikada ne zaboravim obje ključeve. U knjižnici ih nisam trebala pa se nisam mogla sjetiti da sam ih vidjela ispaliti iz torbe u knjižnici i u ovom trenutku su skupljali prašinu negdje u zgradi.

Prva mogućnost preplavila me panikom i nakon kratke inspekcije stubišta i betonskog vrtnog prostora, zgrabila sam mobitel i nazvala na posao. Stižući slušalicu na uho ne bih li zagušila buku prometa, jedva sam uspijevala čuti da zvoni. Činilo se da mi zvuk prede u uhu cijelu vječnost dok se Maria napokon nije javila, sva zadihana.

“Maria, Leah je.”

Imala sam dojam da joj je laknulo što nisam kasni klijent koji nešto treba i pustila sam je da dođe do daha. Ali sa svakom sekundom koja je prolazila, moja panika je rasla. Već ionako kasnim kući, a sad još ne mogu ni ući. Cijelu večer mi je poremetilo nešto nad čime nemam kontrolu.

“Nema problema”, rekla je Maria kad sam joj objasnila da mi nema ključeva. “Idem pogledati. Nazvat ću te.” I sklopila je slušalicu da ne gubi vrijeme i da mi što prije pomogne. Sve što sam tada mogla bilo je čekati, s tim studenim zrakom koji mi je grizao kožu, i očajno želeći da budem u svojem tek neznatno toplijem stanu da zatvorim vrata za još jednim danom svojega postojanja.

Bilo je previše hladno da bih mirno stajala pa sam hodala gore-dolje po stubama, ignorirajući začuđene poglede koje mi je dobacilo par prolaznika. Minute su se vukle i gotovo pola sata je prošlo dole me Maria konačno nije nazvala. Zadržala sam dah i čekala da mi kaže kako ih nije našla.

“Imam ih”, rekla je, zveckajući uz slušalicu da to dokaže.

Preplavilo me olakšanje. "Gdje su bili?" Trebala sam joj najprije zahvaliti, ali morala sam čuti gdje ih je našla.

"Hm, izgleda da ih je predao netko od klijenata i Sam ih je ostavila u uredu. Upravo sam išla tamo pogledati za svaki slučaj..."

"Dobro."

Pokušala sam to nekako smisljeno pojmiti. Uvijek sam bila tako oprezna i nije mi bilo jasno kako su mogli ispasti iz torbice.

"U svakom slučaju, ja sad krećem pa ću ti ih donijeti. Živiš kod Avenije Garratt, zar ne? Mogu biti tu za deset minuta, samo da..."

"Ne! Hoću reći, nemoj se mučiti. Vratit ću se do knjižnice. Nađem te tamo?" Nikad nisam pozvala Mariju u svoj stan i u zadnje vrijeme počela je nabacivati naznake o tome da bi rado svratila, ali svaki put sam nekako uspijevala izbjeći da se to dogodi.

Kratko je šutjela. "Dobro. U redu. Ali vidimo se u kafiću. Sad moram zaključati, a previše je hladno da stojim vani." U tom trenutku samoj sebi sam tiho obećala da ću joj to nadoknaditi.

Zahvalila sam joj, stisnula oko sebe još jače svoj vuneni kaput i počela pratiti vlastite korake natrag prema poslu. Hodala sam brzo iako sam znala da će Mariji trebati neko vrijeme dok ne obavi sve provjere pri zatvaranju. Samo sam željela svoje ključeve u vlastitim rukama. Nisam očekivala od nje, kao ni od koga drugog, da to razumije, ali svaki prekid rutine ostavljao me ranjivom. Trebao mi je red. Da sve bude točno onako kako treba biti, bez odstupanja. A ova večer još uvijek se mogla pretvoriti u jednu takvu. U ovom trenutku još sam bila izbačena iz svoje rutine; trebala bih biti u stanu, kuhati večeru prije no što se ulogiram na web-stranicu i ponovno uronim u svoj zamjenski život.

Kad sam stigla do kafića, zavirila sam kroz prozore da vidim je li Maria unutra, ali nije je bilo na vidiku. Ljudi koji su završili sa svojim poslovima zauzeli su sva sjedišta, čavrljali jedni s drugima, ni u kakvoj žurbi da stignu kući. Ne kao ja. Osjetila sam žalac ljubomore, ali bilo mi je jasno da nikada neću biti poput njih.

Iako sam bila žedna, odlučila sam ne ulaziti. Koliko god mi je drago bilo, njezino društvo, ako Maria i ja sjednemo u kafić zajedno, večer će proći, a ja sam već trebala biti online. I tako sam, prkoseći dalje hladnoći koja je postajala sve ljuća sa svakom minutom, stajala okrenuta prema knjižnici, nestrpljiva da je ugledam istoga trenutka kad se pojavi, zgrabim svoje ključeve i odem kući. Prošlo je dvadeset minuta prije no što sam je ugledala kako hoda prema meni, kao da šeće po plaži, bez imalo žurbe da mi vrati ključeve.

"O, pa ti si vani", rekla je kad je stigla do mene. "Mislila sam da ćemo popiti kavu."

"Stvarno mi je žao, ali moram hitno kući. Tako sam umorna.

Ali možemo na kavu idući tjedan?" Čak sam pomislila da bih mogla odglumiti zijevanje, ali sam odustala jer mi sigurno ne bi uspjelo.

Njezin osmijeh nestane. "Okej. Ali idući put svakako, dobro?" Rukom u rukavici, izvukla je moje ključeve iz torbe i predala mi ih. "Drugi put bolje pripazi", rekla je.

Dok sam hodala prema kući, pitala sam se koliko je taj komentar bio izrečen u šali.

Uvijek mi je bilo utješno zatvoriti za sobom ulazna vrata i stati nakratko u ulaznom hodniku; kao da stupam u zaklon, u mjehurić u koji svijet ne može prodrijeti. Kao da sam na sigurnom. To je bio moj prostor i rijetko sam imala posjetitelje. Tako je bilo lakše.

Naravno da sam, doduše rijetko, ovamo pozivala mamu, ali te su prigode uvijek bile ispunjene napetošću. To što se uvijek žalila da je London mjesto toliko strašno da se to ne da izraziti riječima i njezino inzistiranje na tome da bi mi bilo mnogo bolje kod kuće bilo je nešto za što sam se tjednima unaprijed morala pripremati. Nikad se nije pomirila s tim da je mali stan u Wandsworthu sada moj dom. Nisam imala nijedan drugi.

Hrpica pisama ležala je na grubom otiraču za noge i, pokupivši ih, požurila sam uz škripave stube, jedva čekajući da vratim svoju večer u tračnice. Obično otvaram poštu prije nego što napravim bilo što drugo, ali kruljenje u želucu podsjetilo me da ga moram napuniti hranom, i to brzo. I tako sam prvi put ostavila omotnice na kuhinjskoj plohi. Nijedno pismo koje sam ikad dobila nije bilo toliko važno da ne bi moglo pričekati.

Iako je moj život bio više puko postojanje nego življenje, svaki trenutak trudila sam se ispuniti nečim. Besposlenost je za mene bila otrov; značila je da me vlastite misli mogu nadvladati, a previše sam dugo dopuštala da se to dogodi. Držati ih na odstojanju, to mi je sada bio cilj.

Jednom tjedno sam volontirala u staračkom domu u susjednoj ulici, čitala sam korisnicima nakon večere i pravila im društvo. Da sam si to mogla priuštiti, radila bih to sedam dana tjedno. Već to što vidim kako im se lica ozare kad uđem, bilo je dovoljno da me trgne iz mogeg ništavila, da mi pokaže kako nisam loša osoba.

Ali i dalje bilo je mnogo dugih sati koje sam morala ispuniti i upravo zahvaljujući Mariji prije nekoliko mjeseci otkrila sam *Two Become One*. Nimalo stidljiva u vezi sa svojom potragom za muškarcem koji bi s njom ostao dulje od tjedan dana, otvoreno je podijelila sa mnom činjenicu da je pronašla odličnu web-stranicu za spojeve. A na njoj su svi muškarci pravi profesionalci i ljudi probijaju led razgovarajući u virtualnim sobama prije nego što odluče hoće li se naći uživo.

Dok sam slušala Mariju kako o tome priča, ideja da se s nekim susrećem online ispunjavala me jejom. Činilo mi se to kao da odlaziš razgledavati izloge s mogućim partnerima. Otkud možeš znati da su oni takvi kakvima se predstavljaju? Kako možeš znati što stvarno hoće? Bila mi je to vrlo odbojna ideja. Ne mogu reći da sam patila od nekih predrasuda, već me sama zamisao da se nađem s bilo kojim muškarcem, bilo gdje, ispunjavala tjeskobom.

Ali znatiželja - ili je to možda bila usamljenost? - na kraju je prevladala i jedne noći otvorila sam tu stranicu i pregledavala je sve dok nisam dokučila o čemu je riječ. Pritom sam se osjećala sigurno: bila sam sama u stanu i nitko me nije mogao vidjeti, nitko dosegnuti.

Čitajući razgovore drugih ljudi, zavidjela sam im na ležernom tonu i polako me sve to uvuklo u sebe. Za koji tjedan već sam kreirala vlastiti korisnički račun upotrijebivši mamino djevojačko prezime Harding i svoju fotografiju po kojoj me nitko tko me otprije zna sigurno

ne bi mogao prepoznati. Na njoj mi je kosa, sada svjetlija no što je ikada bila, prekrivala veći dio lica i to okrenutog u stranu. To je bilo najviše što sam mogla ako sam htjela razgovarati s ljudima na stranici. Ali to je bilo i najviše što bih samoj sebi dopustila. Kad već ne mogu imati vlastiti život, mogu valjda živjeti u jednom izmaštanom.

Gotovo posve zaboravivši incident s ključevima, sjela sam na sofu, balansirajući s laptopom na koljenima, sa šalicom čaja na niskom stoliću. Iako mi je bilo zgodnije koristiti laptop za majušnim stolom u kuhinji, bila sam preumorna za sjedenje na tvrdom drvenom stoliću.

Ušla sam u *chat room* i pročitala retke konverzacija, ne uplićući se. Ali, kao i obično, moja prisutnost bila je označena debelim plavim slovima i uslijedio je niz izraza dobrodošlice. Koliko god bila u iskušenju da odgovorim, bar ovaj jedan put, sve sam ignorirala i čekala da se razgovori ponovno vrate gdje su stali. Bilo je sedamnaest ljudi na chatu i ispitivali su jedni druge o tome čime se bave i gdje žive. Gledala sam kako dvoje od njih, žena po imenu Melissa i muškarac zvan Rich, nestaju u privatnoj virtualnoj sobi. Eto. Drugim ljudima je to tako lako.

Večeras je bilo više sudionika nego obično; petak je dan koji više od ostalih naglašava usamljenost, dan kad samcima njihov samački status zuri izravno u lice. Ali ja sam brižljivo razvila imunitet na taj osjećaj. Sve je to samo stvar perspektive, i što uopće znači biti sam kad postoji toliko drugih stvari na svijetu?

Međutim, to nije značilo da uživam u svojoj samoći. Tako bih voljela da mogu nekoga barem osloviti, odgovoriti na poruke koje mi stalno šalju, biti normalna. Imala sam namjeru započeti razgovor, ali do sada su mi se ruke svaki put ukočile nad tastaturom kad bih samo i krenula odgovarati na poruku.

Stišćući šalicu s obje ruke kako bih ih ugrijala, pregledavala sam profilne fotografije i zamišljala priče o svakom od tih muškaraca. Naravno, svaki put kad bih usporedila svoje zamisli s podacima koje su pružili na svojem profilu, pokazalo bi se da nisam bila u pravu, ali bar mi je tako lakše prolazilo vrijeme.

Iz laptopa se začuje glasan pisak, ali ja i ne trznem. Naviknula sam da mi se šalju privatne poruke i znala sam da je to taj zvuk. Ali kad je ikona omotnice pljesnula u kutu ekrana, vidjela sam da je to poruka od moderatora. Zнала sam da su oni uvijek tu negdje, da diskretno bdiju nad razgovorima sudionika, ali nikad me nijedan nije kontaktirao. Vjerojatno će mi reći kako više nisam dobrodošla na stranici jer ne sudjelujem, ne uključujem se u razgovore, pa bi im bilo jednako dobro i bez mene. Duboko sam udahnula i kliknula na omotnicu.

Moderator34: *Hej, jesi li O. K?*

Zbunjena, izdahnula sam zrak i ponovno pročitala poruku. Nisu me izbacivali. On ili ona samo pita jesam li okej. Ali zašto? Nisam imala pojma je li ovo normalno. Bez razmišljanja, moji prsti počeli su tipkati po tastaturi.

LeahH: *O. K. sam. Hvala na pitanju. Kako si ti?*

To je sve što sam uspjela smisliti.

Moderator34: *Samo se malo brinem za tebe. Vidim da si tu već neko vrijeme, ali kao da ne želiš ni s kim razgovarati!?*

Znači to je to. Ipak me izbacuju. Brzo sam pokušala smisliti izgovor za izostanak komunikacije.

LeahH: *Žao mi je. Malo se sramim.*

Odgovor je došao odmah.

Moderator34: *Vjeruj mi, nemaš se čega sramiti. Fotka ti je prekrasna.*

Ja sam muško, usput budi rečeno, ako se slučajno pitaš...

LeahH: *Zar smiješ govoriti takve stvari?*

Moderator34: *Vjerojatno ne, ali mislim da si vrijedna rizika.*

Trebala sam tu prestati. Ovo je već predaleko otišlo. Htjela sam mu napisati da je pogriješio, da sam ja upravo osoba koja nije vrijedna rizika, ali nisam to napisala. Umjesto toga sam nastavila naš razgovor, dopuštajući sebi da se ljuljuškam koju minutu u osjećaju normalnosti i tako sam ispaljivala pitanja, a da nisam imala pojma zašto me toliko zanima. Nisam znala ni kako izgleda.

Rekao mi je da se zove Julian, da ima trideset i šest i živi u Bethnal Greenu. Moleći da ga ne sudim po njegovu poslu, otkrio mi je da je javni službenik i da radi u Whitehallu.

Kad je krenuo s pitanjima postavljenima meni, počela sam osjećati nervozu. Osvrnula sam se po stanu oko sebe, pitajući se koliko zapravo želim podijeliti s ovim neznancem. Moj dom od poda do stropa zatrpan je knjigama i nije ostalo mnogo mjesta za namještaj. Dovoljni su mi samo sofa i stolić, baš zato da mogu kupovati još knjiga i ne razmišljati o tome gdje ću ih smjestiti. Sa sofe sam mogla vidjeti cijeli stan jer su kuhinja i dnevni boravak u istom prostoru.

Vrata spavaće sobe i kupaonice uvijek sam ostavljala poluotvorenima. Nije to nikakva svjesna odluka, jednostavno to oduvijek tako radim.

Pitala sam se kako bi se Julianu svidjelo ovdje. Bi li odmah znao da živim zamjenske živote kroz likove u romanima koje čitam? Ili kroz razgovore drugih ljudi u virtualnim sobama?

Ignorirajući sve svoje zadržke, nastavila sam razgovarati s Julianom i on me počeo intrigirati. Humor je frcao s ekrana, njegove riječi stvarale su živi prikaz njega. Činio mi se drukčijim od svih koje sam dosad pratila na stranici, mnogo prirodniji, kao da se nimalo ne trudi biti bilo što ili bilo tko drugi osim on sam. Bio je zabavan i šarmantan, a pritom nije bio ni ljigav ni očajan, i od toga me spopala neka čežnja. Neka tuga ili žudnja, ili mješavina toga.

Morala sam se prenuti. Ništa slično ovome nije mi se dogodilo tijekom vremena koje sam provela pregledavajući profile i zavirujući u virtualne sobe na *Two Become One*, i nije mi se svidjelo kako sam se počela osjećati. S kratkom isprikom da moram ići, zatvorila sam stranicu, ne zamarajući se time da se odjavim, i odnijela sam svoju šalicu u kuhinju.

Iako me ostavio s nekim osjećajem praznine, susret s Julianom pomogao mi je da ne mislim na sutra. Znala sam da se neće dogoditi ništa osim što će mi glavu preplaviti sjećanja, ali svake godine mi je jednako bolno kao i prethodnih. Kao da vrijeme nije prošlo.

Napravila sam si još jednu šalicu čaja - malo utjehe s obzirom na to kakav mi je bio dan - i odnijela je do prozora, kleknuvši na pod da mogu gledati Allfarthing Road. To je bio još jedan način na koji sam provodila večeri kad nisam bila u staračkom domu: promatrajući kako život prolazi dolje ispred mojeg prozora. Uz dubok uzdah, samoj sam sebi rekla, kao i svake večeri, da je sve ovo tako kako i treba biti. Ali razlika je bila u tome što se sada mali dio mene poželio pobuniti protiv moje kazne. Poželjela sam osjećati se živom.

Tek kad sam se već bila okupala prije odlaska u krevet, sjetila sam se da nisam otvorila poštu. Tanki kup kuverti ostao je na kuhinjskoj ploči i, dohvativši ga, sjela sam za stol. Bila su samo tri pisma, i prvu omotnicu bacila sam u kantu ne otvarajući je. Nisu me zanimale posebne ponude iz kataloga koji nikad nisam naručila niti ga želim. Također sam ignorirala pismo koje sam odmah prepoznala kao izračun prireza; sve moje uplate obavljaju se izravnim terećenjem tako da ni tu nisam imala nikakve brige.

Treća omotnica me zbunila. Bila je pastelno žuta i činilo se da je u njoj čestitka. Čudno. Jedine čestitke koje primam one su od mame za rođendan i Božić, ali rođendan mi je bio prije više mjeseci a bilo je prebrzo za božićnu čestitku. A žuta i nije božićna boja, zar ne? Prva i druga, čak i zelena, ali žuta - ne.

Predosjećaj koji sam imala na putu kući vratio se i odmah sam znala da u ruci držim nešto što ne želim vidjeti. Ali moji su prsti ipak pronašli rub preklopa i otvorili omotnicu. Izvukla sam čestitku i zurila u svjetlucavi plavi natpis.

Sretna godišnjica!

Slika boce šampanjca s otvorenim čepom, šarene vrpce frcaju iz nje, nijemo mi se rugajući. Žuč mi se popela u grlo, ali ipak sam otvorila čestitku. Unutra, moje ime bilo je ispisan debelim crnim flomasterom. *Leah*. Nije bilo ničega drugog, samo moje ime. Rukopisom koji se doimao djetinje, svako slovo druge veličine.

Gurnula sam je natrag u omotnicu i odbacila na stol, odgurujući je dalje od sebe korijenom dlana, kao da bi me mogla fizički ozlijediti ako je taknem. Zaplesala je opasno na rubu stola, ali nije pala na pod. Stan kao da je najednom postao još manji, kao da me pokušava zdrobiti, i morala sam se boriti da uhvatim zrak.

Moja me prošlost počela sustizati.

DRUGO POGLAVLJE

1995.

Okrenem se od mame na drugu stranu i krenem prema golemim staklenim vratima glavne zgrade. U pismu je pisalo da se tu moram javiti kad dođem, pa zato duboko udahnem i natjeram se hodati naprijed. Ovo uopće ne izgleda kao škola; stoput je veće od moje stare škole i svaki predmet ima svoju zgradu. Kako ću uopće znati koja je zgrada za matematiku, a koja za engleski, kad sve izgledaju isto? Ne prvi put poželim da još nisam dovoljno stara za srednju školu. Nema šanse da sam ja spremna za ovo.

Nije mi nimalo lakše dok, pola sata kasnije, sjedim u moru učenika u glavnoj dvorani, slušajući ravnatelja, gospodina Curtisa, kako nabraja nešto o ponašanju i posljedicama. Ne razumijem ni riječ od svega što govori jer sam ukločena od strana, okružena neznancima koji se, izgleda, svi međusobno poznaju.

Ljutita sam na mamu i tatu što smo se morali ovamo preseliti. Bila sam sretna u Derbyju i zašto se onda sve moralo promijeniti? Zar njih nije briga što sad više neću imati nikog poznatog? I kod kuće mi je bilo dovoljno teško razgovarati s ljudima, pa kakve su mi onda ovdje šanse? Dok tonem dublje u stolcu, kao da bih mogla postati nevidljiva, nema nikakve sumnje da sam došla u pakao.

Toliko sam izgubljena u svojim mislima da ne primjećujem kako gospodin Curtis proziva imena s popisa i govori nam tko treba kojeg učitelja pratiti u razred. Je li me već prozvao? Mislim da bih se mogla onesvijestiti. Svi drugi izgledaju kao da znaju što rade, zašto jedino ja ne znam? Ali onda čujem svoje ime. *Leah Mills*. Koje olakšanje. Osvrnem se i tamo je učiteljica - žena s kratkom, plavom frizuricom - podiže malo glavu da bi signalizirala svojem razredu da krene. Izgleda prilično dobroćudno, ali kao da mogu birati; nema mi druge nego ići za njom. Očito, to je učiteljica s kojom ću morati provesti ostatak vremena ovdje, osim, naravno, ako žena ne ode ili ne umre ili što ja znam...

Treba mi toliko dugo da se provučeni kroz redove naguranih stolaca da, u trenutku kad stižem do prolaza, učiteljica već odmiče brzim korakom, učenici za njom hodaju u krivudavoj liniji poput miševa iz Čarobne frule. Trudim se sustići ih, ali čak i kad stižemo do razreda, još uvijek kaskam za ostalima. Zar će ovako izgledati cijelo moje školovanje? Kao stalni napor da stignem druge? Već mrzim srednju školu.

Stvari ne postaju nimalo bolje ni kad se napokon nađem u razredu. Plavokosa učiteljica dodjeljuje mjesta svakom poimence i ja sam jedina koja ostaje sjediti sama. Uz to sam posve straga, desno, u kutu do zida, kao da nisam nikome važna i kao da nije bitno jesam li tu ili

nisam. Zurim u prazan stolac do sebe, a on izgleda kao da mi se ruga, i sve što mogu jest truditi se da se ne rasplačem i još više osramotim.

Zamor prestaje i svi se okreću prema učiteljici, čekajući da počne govoriti. Čini se kao da to traje vječnost, ali kad ona konačno otvori usta, glas joj je blag i nesiguran. Ni nalik na ono što sam očekivala. Svi učitelji u mojoj osnovnoj su zvučali kao da govore kroza zvučnike, zaglušujući sve nas koji smo imali nesreću da im sjedimo blizu. Možda je ova nova? Izgleda prilično mlado, mlađe od moje mame u svakom slučaju, možda joj je ovo prvi put da stoji pred razredom. Trebalo bi mi biti žao nje, jer ako stvarno jest nova, onda smo nas dvije u istoj poziciji, zar ne? A to što je ona odrasla, ne znači da se ne boji. Ali uvalila me tu u kraj, i zašto baš mene od svih ostalih? Tu nas ima barem trideset, ali ne, gospođa Kako-Se-Ono-Već-Zove mene je stavila da sjedim sama. Mislim da joj to neću oprostiti.

“Ovaj, ja sam gospođica Hollis”, nekako je izgovorila, a ja sam uspjela shvatiti što je rekla samo zato što je to i napisala na ploči. A nakon toga rekla je svima da se obrate svojem paru i kažu mu tri zanimljive činjenice o sebi. Razred je odmah živnuo i svi su se raspričali kao da se oduvijek poznaju, dok sam ja sjedila sama, bez para.

Čak više nisam mogla ni vidjeti gospođicu Hollis; možda joj je svega već dosta pa je pobjegla. Da bar ja to mogu. Ali ne, eno je u kutu, gleda nervozno po razredu vireći preko ekrana računala. Zar ne vidi da ja nemam svoj par?

Baš kad sam odlučila samoj sebi navesti tri zanimljive činjenice o sebi, niska, bucfasta djevojka okrene se k meni iz klupe ispred. “Ja ću raditi s tobom”, kaže, stidljivo se smiješeći. “Ova trojica mogu se snaći zajedno.” Pokaže rukom na tri druga učenika u njezinu redu, i prvi put primijetim da su to sve dečki. Osjećam se malkice bolje već i zato što nisam jedina koja sjedi na groznom mjestu.

Predstavim joj se i gledam kako cura okreće svoj stolac tako da sad sjedimo jedna nasuprot drugoj. Ima lijepe oči, velike, tamne i sjajne, i mali nos prćast kao skijaška skakaonica.

“Ja sam Imogen”, kaže. “I jedina zanimljiva činjenica koje se mogu sjetiti jest ta da sam ovdje sat vremena i već mrzim ovo mjesto.

I prvi put toga dana - možda tog mjeseca - ja se nasmijem i osjetim kako mi se diže elan. Ova cura bit će moja frendica. Znam to.

TREĆE POGLAVLJE

2014.

Jedva da sam spavala, ali to se jedino i moglo očekivati s obzirom na to da je dan koji mi je visio nad glavom bio obljetnica. Znala sam da ne vrijedi zdvajati nad događajima koji se ne mogu poništiti, a obično i nisam jer sam se uspjela uljuljkati u svoj novi život. Kad god bi nešto zaprijetilo da me podsjeti, bjesomučno bih to od sebe odgurnula.

Ali ovaj dan bio je uvijek drukčiji. Tjerao me da se sjećam. Pomagao mi da se svega sjetim.

Ali sad kad sam otvorila tu omotnicu, i zajedno s njom branu pred nečim što još ne znam što je, sve se promijenilo. Čestitka je obilježila dan, prekrila ga nečim otrovnim i dala mi osjećaj da je ovaj dvanaesti studenoga drukčiji od svih dosadašnjih. To više nije bio moj dan na koji se potihom, potajno, sjećam što se dogodilo, jer sada je još netko taj dan učinio svojim. Naravno da su postojali i drugi za koje je vrijeme toga dana stalo, ali nikad nitko nije svoju bol još iznio pred mene. Do sada.

Čak nisam ni mislila da se ovdje radilo o boli ili tuzi. Čestitka je to jasno pokazivala. Nisam, međutim, htjela razmišljati o tome što je značila, pa sam je, prije odlaska u krevet, zagurala u ladicu s donjim rubljem, pokrila je tako da je ne vidim kad otvaram ladicu ujutro. Bilo bi pametnije da sam je bacila, ali nisam to mogla napraviti. Ne dok ne shvatim što znači.

Ne misliti o nekim stvarima, to je nešto što sam morala naučiti, pa sam to i napravila.

Ustala sam kad je zazvonio alarm, istuširala se i pojela žitarice s previše grožđica za doručak, pokušavajući se praviti da će dan izgledati jednako kao i prijašnjih godina. Bilo mi je lako održavati masku na poslu. Kad sam došla, računalni sustav je pao, što je značilo kaos, svi su samo trčali okolo u panici, i mene je zapalo da pokušam istražiti u čemu je problem. Činilo se da sam jedina među kolegama koja ima kakve-takve računalne vještine. Prije nego što sam skinula kaput, već sam znala da problem neću moći sama riješiti - nisam kompjuterski genij - ali ipak sam pokušala. Ako ništa drugo, to mi je pomoglo izbrisati sjećanje na ono što je na mene vrebalo iz ladice kod kuće.

Maria me stalno ometala svojim čavrljanjem, srećom ne spominjući moju nevoljkost da sinoć odem s njom na kavu. Nekoliko puta sam otvorila usta da joj pokušam objasniti, da se pokušam nekako opravdati, ali svaki put riječi su zamrle prije no što bi se stigle oformiti. Umjesto toga, dala sam sve od sebe da joj olakšam dan, obavljajući svoje zadatke brže kako bih stigla pomoći njoj s njezinima.

Dok sam je slušala kako govori da joj se više ne čini da će stvari s Danom funkcionirati, divila sam se njezinoj vedrini. Njoj je bilo trideset i devet, ali nije dopustila da je stalna odbijanja i katastrofe odvrate od namjere da nađe nekoga. Svoju srodnu dušu, kako je to nazivala. Nisam imala pojma kako se svaki put uspijevala oporaviti, ali sam se divila toj njezinoj sposobnosti. “Zar stvarno misliš da tu negdje postoji ta jedna osoba predodređena samo za tebe?” pitala sam je jednom, promatrajući kako joj se oči rasvjetljavaju od same pomisli.

“Naravno, zašto to pitaš? Zar ti ne misliš tako?” Izgledala je kao da ne vjeruje da ja nemam takvu predodžbu.

“Mislim da nam je dovoljan i onaj kojega smo našli, ako se potrudimo da to upali”, rekla sam, ali prava je istina bila da stvarno nisam imala pojma. Ako je Maria u pravu, je li onda Adam bio moja srodna duša? Nisam mogla zamisliti da je to istina, ali što ako jest - kakvom to mene čini?

Uza svu svoju ljubav prema knjigama, katkada sam ipak pomišljala kako je čudno što sam odabrala raditi u knjižnici kad stalno tražim samo samoću. Ovdje je uvijek sve bruhalo, iako tiho, i osjećao se žamor aktivnosti stotina ljudi koje su prolazile kroz ta vrata svakoga tjedna. No premda je bilo i redovitih posjetitelja, većina lica bila mi je nepoznata i to mi se sviđalo. Imala sam dojam da sam udaljena od njih, iako sam odgovarala na njihove upite i pomagala im u svemu što im je trebalo. Dolazili su i odlazili i nisu me se ni na koji način ticali.

U kratko vrijeme otkako sam je upoznala, Maria mi se počela sviđati. Bila sam bolje već kad bih čula njezin glas. Iako smo živjele u različitim svjetovima, nikada nije zabadala nos u moj život. Znala sam da ima mnogo pitanja koja mi želi postaviti, ali nije ih postavljala. I tako sam prelazila preko pogleda koje mi je dobacivala krišom, kad je mislila da ne gledam. Samo me je pokušavala shvatiti.

Maria me dotaknula po ramenu i ja sam se okrenula k njoj. “Onaj tip je baš u formi”, rekla je, pokazujući prema IT tehničaru kojeg smo morali pozvati kad nisam uspjela riješiti problem.

Bolje sam pogledala njegovo lice i bilo mi je jasno što je mislila: njegov besprijekoran ten i široki osmijeh bili su privlačni. Zapitala sam se izgleda li Julian s web-stranice imao poput njega. Ali zašto bi to bilo važno, čak i ako izgleda? Nikad ne bih mogla pustiti nekoga u svoj život, ma koliko usamljena bila ili koliko ugodno bi bilo biti u nečijem zagrljaju.

Slegnula sam ramenima prema Mariji i vidjela kako joj se nabire čelo. Vjerojatno se pitala kako mogu biti toliko imuna na ljepotu muškarca dok se ona sva žari od rumenila.

Sljedećih nekoliko sati i Maria i ja bavile smo se svojim poslom, ali ja sam postala dekoncentrirana, nestrpljiva da stignem kući, a istodobno sam strepila od toga. Večer obljetnice nadvijala se nada mnom, ali nisam je se bojala. Više ne. To je bilo nešto što moram obaviti. Ali pojavio se i drugi motiv - željela sam da vrijeme što prije prođe. Čim završim s poslom koji moram obaviti, ulogirat ću se na *Two Become One* i vidjeti je li Julian tu negdje.

Kasnije te večeri napravila sam tost sa sirom, narezala veliku rajčicu i naslagala komadiće preko tosta. Nije to baš bio pošten obrok, ali na ovaj dan nikad ne jedem mnogo.

Kad sam dovršila obrok, sve sam pripremila i sjela prekriženih nogu na pod ispred niskog stolića. Svjetla su bila ugašena, ali razgrnula sam zastore i soba se kupala u svjetlosti ulične lampe preko puta.

Iako mi se nešto činilo drukčije - nešto je bilo drukčije - nastavila sam dalje i upalila svijeće, jednu za drugom. Da me netko mogao vidjeti kroz prozor, sigurno bi mu to izgledalo kao neka čudnovata seansa, ali nije bilo ništa slično. Bilo je to samo vrijeme refleksije.

Ostala sam nepomična i tiha, sklopljenih očiju da u mislima jasnije prođem sve ono, i obično je to trajalo sve dok se vosak na svijećama posve ne otopi.

Dok sam poslije raščišćavala sve, odlažući svijećnjake natrag u kuhinjsku ladicu, bilo je teže ignorirati osjećaj da su se ovaj put stvari promijenile i da su izmaknule kontroli. I kad sam to sebi već priznala, bila sam samo još sigurnija da moram večeras posjetiti stranicu. Inače ne bih ni pomišljala na to nakon ovoga - obično sam samo čitala knjigu sve dok ne bih zaspala na sofi - ali nemir u meni je rastao i trebala mi je distrakcija.

Julian.

Bio mi je stranac, i nisam imala pojma kako izgleda, ali cijeli dan mi se nekako vrzmao u mislima. Bilo je to zbunjujuće jer sam se dobro istrenirala da držim distanciju od svakoga, pogotovo muškaraca, pa nisam bila spremna na takve osjećaje.

Zapravo nisam bila sigurna ni kakvi su to osjećaji. Možda znatiželja? Prošlo je tako mnogo vremena otkad sam držala nekoga za ruku, i zar nije onda bilo prirodno da mi nedostaje ljudski dodir?

Dohvatila sam laptop s kuhinjskog stola i prenijela ga na sof, i odmah se ulogirala na web-stranicu. Ali nije bilo nikakvog jamstva da će on večeras biti Online, a što bih onda trebala? Odlučila sam da ću se malo motati i čekati, pogledati neke *chatove* i nadati se kako će me on, ako je na mreži, primijetiti. I tad sam opazila da imam novu poruku. S

pretpostavkom da je od nekoga s kim ne želim razgovarati, kliknula sam bez Portugalije na kratka, no prije nego što sam uopće pročitala riječi, zagledala sam se u sliku koju je priložio.

Bila je malena pa sam kliknula na nju, šireći je preko ekrana.

I tu je bio Julian, smijući se bijelim osmijehom punim zuba, zabačene glave kao da je uhvaćen usred navale smijeha. Zurila sam netremice, upijajući sve crte njegova lica, ali i pozadinu fotografije. Izgledalo je kao da je na nekoj livadi, da sjedi za stolom za piknik.

Nije bio ono što bi Maria nazvala muškarcem u formi, ali bilo je nešto što mi se odmah svidjelo u vezi s njim, iako nisam znala objasniti što. Možda to što sam već vidjela tračke njegove osobnosti kroz naše dopisivanje. Nije bilo moguće znati bi li mi bio privlačan da sam samo negdje, bilo gdje, vidjela njegovu fotografiju.

Najviše mi se sviđalo što nije nimalo podsjećao na Adama. Njegova kosa bila je svijetla, oči plave, dok je Adam imao tamnu kosu i smeđe, gotovo crne oči. To je bilo dobro.

Brzo sam pročitala što je napisao i nisam se mogla prestati smiješiti niti zaustaviti uzbuđenje koje mi se pojavilo u trbuhu.

*Hej, Leah, kako ide? Nestala si mi sinoć!
Ovo sam ja, usput budi rečeno, tek toliko da vidiš da nisam troglavo čudovište!*

Sjedeći ispred Julianove fotografije koja je gledala u mene s laptopa, u tren oka nestao je sav moj oprez i znala sam da moram ponovno razgovarati s njim.

Ne spominjući svoj nagli odlazak s mreže prošle večeri, pazila sam da moja poruka bude jednostavna i kratka: *Hej, bok*. Kao da umačem vrškove prstiju u vodu, tako da ih brzo mogu povući ako nešto pođe po zlu. Naposljetku, nisam imala pojma što je Julian htio od mene.

Poslavši poruku, zadržavala sam dah sekundama koje su se činile kao minute. Čekala sam da čujem ping koji javlja da imam novu poruku, ali nije stizao; čuo se samo zvuk kiše vani i udaljeno brujanje prometa.

Nakon pet minuta i dalje bez pinga, razočarenje me počelo preplavljivati. Julian je svakako na mreži, pa zašto mi sad ne odgovara? On je taj koji je meni pristupio.

Da malo smetem to s uma, ostavila sam laptop na stoliću i napravila šalicu crne kave. Morala sam se okaniti ovoga, nisam smjela dopustiti da se fokusiram na nekog muškarca, pogotovo na nekoga koga jedva i poznajem. Trebala sam isključiti laptop i otići u krevet s knjigom, lijepo zaboraviti cijelu tu stvar. Čitala sam *Rebeccu* po stoti put, ali i dalje sam u njoj uživala kao da je prvi. Ona će mi pomoći da preusmjerim misli sa svega ostalog.

Zašto sam pomislila da bih mogla učiniti nešto drukčije, kao primjerice pokušati povezati se s nekim, pa čak i ovako posredno i izdaleka? Moj život ne može se promijeniti.

Ali kad sam dovršila svoju kavu i prišla laptopu da se odjavim, mala plava omotnica bljeskala je u gornjem kutu ekrana. Julian. Kliknula sam na ikonu, umalo prolivši ostatak iz šalice koju sam i dalje držala u ruci, toliko mi se uskomešalo u grudnom košu.

Bok. Nadam se da te nisam uplašio fotkom!

Kad sam se pribrala dovoljno da odgovorim, shvatila sam kako nemam pojma što da mu kažem. Zar on to sa mnom flertuje? Meni je to sve bilo sasvim novo, godine su prošle otkako sam tako razgovarala s bilo kojim muškarcem - doslovno ni s kim nakon Adama - ali znala sam da jednostavno moram nekako nastaviti razgovor. Ali on je bio moderator, pa što mu je onda ovo sad značilo? Možda se ovako predstavlja brojnim ženama na stranici i radi to da ubije vrijeme. Kad sam o tome promislila koji trenutak, zaključila sam da nije važno, jer i ja sam radila upravo istu stvar. Nikada neću moći pristati na ikakav odnos s njim na ista što napravim ili kažem zapravo nije važno. Ne oklevajući dalje, počela sam tipkati, puštajući prstima da preuzmu kontrolu. To mi je bilo potrebno. Bilo mi je potrebno da budem netko drugi, pa barem na jednu večer.

Ne... Hvala što si je poslao. Lijepo je povezati lice s imenom. Ako je to tvoje pravo ime. I lice!

Bilo je to slabo. I dijete bi znalo napisati nešto dojmljivije, ali nisam stigla smisliti nešto bolje. Nisam mogla riskirati da se Julian počne dosađivati čekajući i da se još i odjavi sa stranice. Njegov odgovor stigao je brzo i pozivao me da prijedem s njim u privatnu sobu za chat, umjesto da se ovako dodajemo porukama.

Moderator34: Jamčim ti da je to moje lice. Da je lažno, misliš li da bih uzeo neko koje ovako izgleda?!

LeahH: Zašto ne? Lijepa fotka...

Moderator34: Drago mi je, uf, upravo otirem znoj s čela.

LeahH: *Zar ne bi trebao sada raditi? Provjeravati što se zbiva u chat roomovima, paziti da ne bude neprimjerenih razgovora ili što već?*

Moderator34: *Samo sam htio čuti kontaktiraš li još uvijek sa mnom.*

LeahH: *Uvijek...*

Moderator34: *Pa lijepo je bilo čuti te, LeahH, sad moram ići, ali vidimo se, nadam se...*

LeahH: *Vidimo se...*

Čak i dok sam zurila u retke na ekranu, ponovno iščitavajući svaku riječ, i dalje mi je bilo teško povjerovati da sam zaista opet razgovarala s Julianom, iako samo pismenim putem. Doduše, ovaj put nismo baš mnogo rekli jedno drugome, ali i to je bilo nešto. A sad kad sam znala kako izgleda, bila sam još više uzbuđena oko toga što to radim.

Unatoč svemu, osjećala sam da postupam ispravno.

Kasnije, još jednom te večeri, odstupila sam od svoje rutine. Morala sam; nisam htjela misliti o čestitki. Iako sam se jutros tuširala, odlučila sam se na još jednu vruću kupku i napunila kadu Radoxom tako da se pjena gotovo prelijevala preko rubova. Činilo se bešćutno, s obzirom na to koji je bio dan, ali morala sam ga izbrisati iz svoje glave. Željela sam pokušati opustiti se, zaboraviti čestitku i ovaj dan, jer prvi put otkako se to dogodilo, osjećala sam potrebu da od toga pobjegnem.

Sjela sam u kadu, utonula u kupku tako da mi je voda prekrila svaki centimetar tijela, sve osim lica. Toliko puta u knjigama sam nalazila referencije na to da voda može s čovjeka sprati grijeh, ali dok sam ležala tako, promatrajući mjehuriće kako se rasprskavaju i nestaju, znala sam da nema nikakvog načina da budem razriješena od svojega. Moj život bio je moja kazna.

Samo na taj dan sebi sam dopuštala da plačem. Uranjajući glavu pod vodu, držala sam je dolje koliko god sam dugo mogla; nisam htjela osjetiti suze na licu. Ovako su se barem spajale s vodom, ne ostavljajući za sobom trag.

Nešto me prenulo iz sna satima prije no što je budilica trebala zazvoniti. Živeći u Londonu, naviknula sam se na buku do te mjere da je gotovo nisam primjećivala, ali ovaj zvuk bio nešto drugo, nešto posve pogrešno: nije bio dio noćne zvučne kulise na koju sam navikla. Ali spavala sam pa ga nisam uspjela prepoznati. Ponovno sam sklopila oči i pokušala utonuti u san, nimalo raspoložena da ustanem i provjerim je li sve u redu nakon što su mi ionako trebala tri sata da zaspim.

Ništa više nisam čula, ali činjenica da me nešto prenulo nije mi dala mira. Morala sam ići pogledati. Nije bilo šanse da ću zaspati ako ne pogledam.

S obzirom na to koliki je, nije mi trebalo dugo da pregledam cijeli stan. Sve je bilo na svojem mjestu. Ali opet, sjetivši se čestitke, odlučila sam provjeriti i u donjem hodniku. Kad

sam se vratila s posla nije bilo nikakve pošte, ali nešto me tjeralo da siđem niz stube.

Nisam je odmah primijetila - jedino svjetlo u stanu dolazilo je iz spavaće sobe - ali kad sam prišla bliže, jasno sam vidjela bijelu omotnicu kako leži na sivom otiraču poput putokaza što me vuče k sebi, s mojim imenom ispisanim preko kuverte istim onim rukopisom kao na čestitki, s istim crnim debelim flomasterom.

Teško je reći što sam u tom trenutku osjetila. Moguće je da sam očekivala kako će čestitka biti samo početak nečega. No u tom slučaju trebala sam to shvatiti kao upozorenje da ignoriram novu omotnicu. Ako je ne otvorim, neće me moći povrijediti. Mogla bih je ponijeti gore, poderati na komadiće i baciti u reciklažu, tako da nikad ne doznam što je u njoj bilo.

To sam trebala napraviti. Umjesto toga, zgrabila sam omotnicu i otvorila je širom kao da je u njoj dobitak s lutrije. Izvukla sam fotografiju. Cesta noću. Cesta koju sam dobro poznavala. Nisam morala pogledati mali znak u donjoj fotografiji da bi mi potvrdio kako je to High Elms Lane.

Sjela sam na stube, očiju fiksiranih na fotografiju iako je nisam željela gledati. Jedina misao u mojoj glavi bila je mješavina straha i zbunjenosti što im je toliko dugo trebalo.

Ali umjesto da pustim da me strah paralizira, potrčala sam natrag gore u spavaću sobu i izvadila čestitku iz ladice s donjim rubljem.

Odnijela sam je u kuhinju i iščeprkala upaljač koji sam prije nekoliko sati upotrijebila za paljenje svijeća. Držeći obje kuverte iznad sudopera, prinijela sam plamičak kutovima jedne i druge te promatrala kako postaju crne i pretvaraju se u pepeo.

Tek nakon što sam uklonila i zadnji komadić izgorenog papira iz sudopera, vratila sam se u krevet, pokrila poplunom preko glave i rekla samoj sebi da se ništa nije dogodilo. Da je to bila samo još jedna, sasvim obična obljetnica.

ČETVRTO POGLAVLJE

2014.

U ponedjeljak sam otišla u Fulham. Imala sam sastanak s dr. Redfield i vjerojatno bih ga bila odgodila, kao što sam obično činila, da nije bilo čestitke i fotografije. Mogla sam ih uništiti, mogla sam sebi govoriti da se ništa nije dogodilo, ali ih nisam uspijevala izbaciti iz glave.

Dok sam hodala duž ceste Fulham Palace, pokušala sam se prisjetiti kad sam zadnji put stvarno otišla na sastanak s dr. Redfield. Mutno sam pamtila da sam na sebi imala široku majicu jer mi je stalno padala s jednog ramena i sjećala sam se da sam je stalno podizala, znači moralo je to biti tijekom ljeta. A sad se već bliži kraj godine. Hoće li me odmah prozreti? Hoće li odmah znati da danas dolazim samo zato što je ona jedina osoba pred kojom mogu spomenuti što se dogodilo? Ali valjda to nije ni bilo važno. Nije ona bila moja prijateljica na čije osjećaje moram paziti; bila je plaćena da sluša.

Uvijek me čudilo što dr. Redfield radi od kuće i pušta pacijente u svoju privatni obiteljski dom. Bila je to prekrasna trokatnica s terasom na cesti Rigault, i da je bila moja, ja ne bih ljude kao što sam ja puštala blizu. Ona si je u prizemlju uredila prostor za terapije, ali druge sobe vidjele su se s ulaznih vrata i što je moglo spriječiti nekoga da malo prošeće, zaviri u njezin život?

Bilo mi je grozno i misliti koliko je mama morala iskeširati za moje seanse. Imala sam ih, s prekidima i stankama, tijekom zadnjih deset godina i znam da je zbog toga morala posagnuti brzo što je tata ostaviti za sobom. Mnoge puta pokušala sam je uvjeriti da mi je mjesečno ili je tako barem bilo planirano - ali svejedno, bilo je to skupo, i brinula sam se kako će ona to platiti. Ali mama nije htjela ni čuti. Za nju financijske brige nisu smjele biti poteškoća kojom ćeš opteretiti vlastito dijete. Čak i ako je to dijete sada odrasla osoba i pritom odgovorna za sve zlo koje ti se u životu dogodilo.

Dr. Redfield već je stajala na vratima i gledala u mene dok sam hodala prilazom kući. Kao i uvijek, bila je besprijekorno odjevena, ovaj put u usku dugačku suknju, vestu na kopčanje i lijepi crno-bijeli šal svezan u čvor kod vrata. Nikad nisam mogla procijeniti koliko joj je godina, vjerojatno pedeset i nešto, ali uvijek je bila odjevena bolje od mene. Nisam se ja oblačila ni loše ni nemarno, samo neupadljivo. Traperice, majica ili pullover malo užeg kroja, čizme ili tenisice. Ništa po čemu bih se isticala, ali također ništa suviše ležerno. Stvar je bila u tome da se potpuno uklopim.

“Ne brini, ne stojim tu dugo, upravo sam te vidjela kroz prozor”, rekla je dr. Redfield, smiješeći se i mašući rukom da uđem. “Drago mi je što si došla, Leah, prošlo je već dosta vremena, zar ne?”

Pogledala sam na sat, ali bilo je tek pet do deset. Ali dr. Redfield neće smetati da mi da dodatnih pet minuta; bila je ljubazna i obzirna, zbog čega sam se samo osjećala još gore zbog tolikih otkazanih termina. Slijedila sam je u ured i sjela u jednu od crnih kožnih fotelja dok je ona krenula pripremati za mene šalicu čaja. Unatoč tome što sam bila tako neredovita u dolascima, zapamtila je da volim piti čaj tijekom seansi.

“I, kako si u zadnje vrijeme?” Sjela je na drugu fotelju i otpila gutljaj nekakvog napitka koji je pripremila za sebe.

Pitala sam se nudi li pacijente pićem zato da bismo se osjećali kao da smo došli u goste, a ne na savjetovanje k specijalistici. Kako god, funkcioniralo je. Rekla sam joj da sam dobro, ali ona je nabrala nos i namrštila se.

“Izlaziš li uopće van? Nalaziš li se s kakvim ljudima?” Pod ljudima je podrazumijevala muškarce. Ona je smatrala da je problem to što već toliko dugo ne puštam nikoga blizu, ali valjda je trebalo računati i to da sam ja time bila zadovoljna. Da je to bio moj izbor. Sve do Juliana. Ali nisam ga namjeravala spomenuti, kao ni činjenicu da već tjednima visim na web-stranici jer ništa se nije ni dogodilo. I nije bilo šanse da se dogodi.

“Ne, nisam mislila na taj način. Samo, pa eto, valjda dobro koliko ja mogu biti.”

Dr. Redfield kimnula je glavom, čekajući da nastavim. Držala je svoju šalicu s obje ruke i prekrižila noge koljenima prema meni. Nema sumnje da je ona bila stručnjak za govor tijela, svaka poza koju bi zauzela bila je smišljena, nosila poruku. Ali nije mi to smetalo. Samo sam joj bila zahvalna što ne pravi bilješke. Možda to radi poslije, naravno; kako bi se inače sjećala svega o svim svojim pacijentima? No bar je bila toliko ljubazna da pričeka s tim dok seansa ne prođe.

Kad ništa nisam rekla, nastavila je s pitanjima. “Kako je na poslu?”

“Dobro. Sve je u redu. U svakom slučaju, nema problema.”

Opet je kimnula. “Još si u knjižnici? To je sigurno jako ugodno osobi koja voli knjige toliko kao ti.”

Ponovno sam ostala impresionirana njezinim pamćenjem i zapitala se može li se nekako naučiti pamtiti što više informacija.

Iako, meni to ne bi koristilo; mojoj glavi trebalo je što manje informacija.

“Omogućuje mi miran život”, rekla sam, meškoljeći se u naslonjaču. Počelo mi je bivati nelagodno zbog njezinih pitanja. Sve to ona već zna o meni. Zna da je posao u knjižnici jedini posao koji sam ikada imala. Da za mene, otkako sam odustala od studija, više nije ništa preostalo. Bilo je to kao da sam na prvoj seansi i počinjemo od nule.

“A dom za starije osobe? Još uvijek tamo volontiraš?”

Kimnula sam. “Koliko god mogu. Volim biti tamo, praviti im društvo.”

Dr. Redfield se nasmiješila. Razgovarale smo i prije o mojem volontiranju i rekla je kako joj je, drago što to radim, kako je to nesebično od mene. Pokušala sam joj objasniti da ja od toga imam koristi jednako koliko i ti umirovljenici, ali ona mi je rekla da ne budem toliko stroga prema sebi jer činim nešto dobro. Htjela sam je pitati misli li da ću time išta nadoknaditi, ali nisam je pitala jer sam se bojala njezina odgovora.

Nakon cijele vječnosti sličnih pitanja, na koja sam odgovarala zato što mi je bila vrlo draga i jer sam joj mnogo dugovala, dr. Redfield ispalila je pitanje koje nisam očekivala iako sam trebala.

“Mogu li te pitati što si radila jučer? Nakon posla?”

Gledala sam je, no ona je izdržala moj pogled, šireći oči da mi pokaže kako obje točno znamo na što je mislila. Prvo sam oklijevala, ali zašto sam uopće došla ovamo ako ne kazati joj neke stvari i dobiti savjet? Obično mi nije govorila što da učinim jer je više voljela da svoje odluke donosim sama, ali znala mi je ukazati na smjer. I tako sam joj rekla za čestitku i fotografiju. I ona je slušala, spremajući podatke u svoje ladice u glavi da ih može dohvatiti kad se nađemo na idućoj seansi.

“Pa, pretpostavljam da je to potaknuto datumom. Možda je tome sada kraj”, zabubnjala je prstima po šalici. “Međutim, ako se nastavi, u tom bih slučaju rekla da je posrijedi nešto malo ozbiljnije od nečijeg pokušaja da te uznemiri.”

Razmislila sam o tome trenutak. Nisam htjela ni pomišljati na mogućnost da se to nastavi. Barem ne izvan okvira dvanaestog.

Pošta je već bila stigla kad sam odlazila od kuće ujutro i među njom nije bilo ničega posebnog, pa mi je bilo lako uvjeriti sebe da je gotovo. No nakon sugestije dr. Redfield, odjednom više nisam bila nimalo sigurna.

“Pa, što mislite da bih trebala napraviti?”

Zastala je, grizući se za usnu prije no što je odgovorila. “Mislim da je suviše rano za odlazak na policiju jer ni u jednoj od te dvije stvari nije iskazana izravna prijetnja.” Namrštila se. “Bar ne na način na koji bi je razumio itko drugi.” Nije mi to morala govoriti jer nije bilo ni najmanje šanse da odem na policiju, pa čak ni kad bi mi netko izravno prijetio. Absolutno nikakve šanse.

Sama tema činila me nervoznom pa sam je pokušala promijeniti. “Jednostavno ću pričekati i vidjeti što se događa”, rekla sam joj. “Nema smisla da se previše uživljavamo, zar ne?”

Vidjelo se da je razočarana, ali dr. Redfield bila je vješta u čitanju nagovještaja i brzo je tijekom razgovora preusmjerila na mamu. Nekoliko puta su se srele preko zajedničkih prijatelja i, koliko znam, lijepo su se slagale, premda je dr. Redfield morala s njom zadržavati profesionalan odnos. Ali čak i da su postale prijateljice, ja sam njoj vjerovala. Možda nisam najurednije dolazila na svoje termine kod nje, ali znala sam da me nikad ne bi iznevjerila. Unatoč svemu što zna o meni.

“Posjećuješ li je često?” pitala je, odlažući šalicu na stol. Ja sam svoju još uvijek držala iako sam i zadnju kap čaja popila prije nekog vremena.

Koliko god mogu”, rekla sam, ali onda sam ponovno razmislila. “Ne dovoljno, doduše.” Istina je bila da mamu nisam vidjela dva mjeseca, a živjela je blizu, u Watfordu, na manje od sat udaljenosti. Prije sam obično dolazila svaka dva tjedna, ali u zadnje vrijeme prorijedila sam posjete, ne znam ni sama zašto.

“Razumijem”, rekla je dr. Redfield i prvi put tog dana na trenutak sam vidjela osudu u njezinim očima. Razumjela je ona sve što sam napravila, ali nije mi mogla oprostiti što zanemarujem majku. Naravno da to nikad ne bi rekla, ali nije ni morala.

“Ići ću uskoro k njoj”, rekla sam brzo. I na vlastito čuđenje, shvatila sam da to zaista i mislim. Odjednom mi je nedostajala mama iako su stvari između nas dvije bile zategnute.

Onda je bio red na dr. Redfield da me šokira. “Jesi li ikada razgovarala sa svojom majkom o onome što se dogodilo?”

Nisam bila spremna za to pitanje. Obično tu temu nije načinjala tako naglo, obično bi me navela da je sama spomenem. Ovo nije bilo normalno. Premjestila sam se u sjedištu kako bih si dala malo vremena da složim misli. “Ne. Ali mislim da je njoj teško o tome pričati. A ja joj ne želim stvarati pritisak.”

“Ali ona te voli, Leah. Možda bi joj trebala pružiti priliku da progovori o svemu.”

“Odakle uopće da počnem govoriti o tome kako sam joj uništila život?” To nije bilo pretjerivanje, nikakav moj hir ili cangrizavost. Ja sam donijela kaos i nered u svijet koji se mama uvijek trudila držati urednim i skladnim, kao da se njezina uloga domaćice protezala na mnogo više od našeg kućanstva.

Dr. Redfield pokušavala me utješiti da nije tako, ali čak me ni ona nije mogla uvjeriti da sam u krivu. Pogledala sam na svoj sat. Imale smo još deset minuta. Deset minuta u kojima će me ona htjeti navesti da govorim o nečemu što me boli spominjati. “Je li moguće živjeti s krivnjom?” pitala sam je, napokon stavljajući šalicu na stol i umjesto nje u ruke primajući remen svoje torbe, “koja me svakoga dana prijete ugušiti?”

Oči su joj se raširile. To što ja spominjem ovo sama, mogao je biti jak signal da napredujemo. “Mislim da je ta emocija previše nezdrava da je se držiš. Ali i neizbježna, u tvojim okolnostima.” Mojim okolnostima. Zar to ona tako etiketira? Zar bih tako i ja trebala živjeti? “Nemoj biti prestroga prema sebi, Leah. Stvori život za sebe i življi ga. Pravi život. To je jedino što možeš učiniti. Ne možeš izbrisati prošlost, ali možeš se pobrinuti za to da ti ona ne određuje budućnost. To što kažnjavaš sebe neće ništa promijeniti. A to si, uostalom, već dovoljno dugo radila.”

Htjela sam joj reći kako sam sasvim zadovoljna svojim životom. Moji postupci nisu se ticali nikoga oko mene niti su koga povrjeđivali i bila sam slobodna na način koji ona nikad neće shvatiti. Ali počela sam u to i sama sumnjati. Kimnula sam glavom, govoreći joj da ću započeti time da posjetim mamu. Mala gesta s moje strane, ali činilo se da joj je drago.

Kad je naše vrijeme isteklo, rukovala sam se dr. Redfteld, obećavajući kako ću doći na svoj idući termin za mjesec dana. Željela sam to. Nisam je htjela razočarati, ali nešto mi je govorilo da će proći malo više vremena prije no što se ovamo vratim.

Kad sam se našla vani, na trenutak sam ostala stajati na pločniku, duboko udišući, nastojeći otresti sa sebe seansu. Uvijek sam tako činila, bio je to još jedan ritual koji nisam znala objasniti, ali sam ga morala obaviti prije no što krenem kući. No ovaj put, dok sam se udaljavala, nisam se osjećala kao da mi je sve jasnije. Odlučila sam nastaviti preko mosta prema stanici East Putney da bih si dala vremena izbaciti iz sebe razgovor koji smo dr. Redfteld i ja upravo imale; ostavio mi je gorak okus u ustima.

Stala sam na mostu Putney, naslonila sam se na ogradu i gledala brodove kako prolaze Temzom. Da tako nešto postoji, ovo bi bilo moje sigurno mjesto. Kad sam se došla u London, trebalo mi je dugo da se priviknem, ali dolazak na ovaj most uvijek me tješio. Tu sam se osjećala kao da sam usred svega, okružena stotinama ljudi, a i dalje nekako nevidljiva.

Dok sam tako stajala, počela je kiša, pa nisam dugo ostala. Imala sam slobodno prijepodne na poslu i trebala sam otići po neku hranu prije nego što počnem raditi. Rekla sam da imam sastanak s liječnicom, što je bila istina, a s kakvom vrstom liječnika, to nisu trebali znati. Dok sam hodala dalje, mislila sam o tome kako bi bilo lijepo da mi je to što ću prokisnuti do kože jedina briga.

Prolazila sam pokraj brojnih ljudi na cesti, ali primjećivala sam samo one koji su se držali za ruke ili šetali zagrljeni, posve nesvjesni kiše. Pokušavala sam zamisliti sebe u paru, stisnutu uz nekog toliko čvrsto da nam se životi preplicu, ali nije mi bilo lako to zamisliti. Preko mene uvijek će se pružati sjena i bilo bi još gore kad bi još netko bio dio moga života.

A ipak, sve to kao da mi nije padalo na pamet dok bih mislila o Julianu. Prepuštanje struji, tako to ljudi zovu. To ću i napraviti. Nije bilo važno što iz toga ništa neće izići, jednostavno ću uživati u tome što s njim razgovaram. Čak i ako se između nas nalaze virtualni zidovi, jednako kao i svi drugi.

Razmišljanje o Julianu - koliko god je bilo čudno budući da sam ga jedva poznavala - pomoglo mi je da jutro s dr. Redfield ostavim iza sebe i do trenutka kad sam izišla iz vlaka na Wandsworth Townu, osjećala sam se bolje.

Još sam imala pola sata do posla pa sam svratila u kafić kod knjižnice i naručila *ciabattu* sa sirom i šunkom i vruću čokoladu da me ugrije. Tog jutra nije bilo gužve pa nisam imala poriv pobjeci. Izvadila sam *Rebecca* i u miru čitala sve dok mi se nije oglasio alarm na mobitelu, upozoravajući da je vrijeme za posao. Uvijek sam morala namjestiti alarm ako bih čitala prije posla, u suprotnom bi se znalo dogoditi da prođu sati prije nego što dignem glavu od knjige.

Istina je da sam voljela svoj posao, ali toga popodneva opet sam se zatekla u nestrpljenju da stignem kući i vidim je li Julian na mreži. Nekako sam osjećala da mi neće biti teško razgovarati s njim ponovno, da ću znati što reći, da ću se zbog njega osjećati ugodno. Ne znam što me je tjeralo da tako mislim, ali imala sam osjećaj kao da ga već poznajem.

Bilo je gotovo pola devet navečer kad sam završila sa svojim posjetom staračkom domu i čim sam ušla kroz svoja vrata, požurila sam ulogirati se na stranicu. I opet, želudac mi je zavapio u protestu što ga zapostavljam, ali ignorirala sam glad i nisam si čak ni pripremila piće iako mi je grlo bilo hrapavo. Iskakanje iz rutine postajalo mi je navika.

Ali ubrzo se pokazalo da nema poruke od Juliana i nikakvog znaka da me zove na privatni chat. Razočarana, zaklopila sam laptop i odlučila se okupirati pripremom nekakve hrane. Nisam mogla ne misliti o tome kako je moj život bio jednostavniji prije Juliana. Prije no što sam imala razloga biti nečim razočarana.

Uživala sam u ritualu kuhanja, u pomno planiranim koracima koji, ako se precizno izvode, znače da ništa neće poći po krivu, neće promijeniti smjer ili me nečim naglo zaskočiti.

Dr. Redfield jednom je govorila o tome. O tome kako meni treba struktura i ritual zato što se bojim neočekivanoga. Imala je pravo.

Ali večeras mi se nije kuhalo, pa sam pretražila kuhinjski ormarić i pronašla paket Uncle Ben's pržene riže s jajima.

Dok je bila u mikrovalnoj, imala sam nekoliko minuta koje sam morala potrošiti.

Mislila na riječi dr. Redfield koje su mi se od jutros motale po glavi, podignula sam slušalicu kako bih nazvala mamu. Vjerojatno neće biti kod kuće, ali mogla ostaviti poruku.

No, bila sam u krivu. Umjesto da je vani, upravo se vratila iz svojega knjiškog kluba i zvučala kao da je ostala bez zraka, nesposobna prikriti nevjericu u glas. "Leah, je li s tobom sve u redu?"

Srce mi je potonulo. Mislila je da zovem samo zato što nešto sa mnom nije u redu. Gotovo istim riječima kao i jutros kod dr. Redfield rekla sam joj da sam dobro i bila zahvalna što ne navaljuje s pitanjima. U njoj više nije bilo snage za bilo kakve nove nevolje i osjetila sam da joj je laknulo, čak i prije no što sam čula kako duboko izdiše.

Slušala sam dok je ona nabrajala cijelu listu aktivnosti koje je imala u planu za vikend, pitajući se kako stiže spavati. Bile smo majka i kći, a ipak su naši životi bili sušta suprotnost jedan drugome. Nas dvije bile smo sušta suprotnost. Mama je malo kad bila sama, dok sam ja zudjela za samocom. Shvaćala sam njezinu potrebu da bude okružena ljudima, to je bio njezin način da ne razmišlja o tatinoj smrti i svemu ostalome, ali ja sam izbrusila bolje tehnike i naučila blokirati misli bez potrebe da ih netko drugi ometa.

Do sada.

Mikrovalna je zapištala i, iako sam bila sigurna da je i mama to čula, zvučala je žalosno što prekidam razgovor. "Hoćeš li brzo doći?" pitala me.

Rekla sam da hoću i da je volim, ignorirajući sve jači osjećaj strave od skorog izgleda da se vratim na Watford.

Prije odlaska u krevet provjerila sam *Two Become One* još jednom, ali i dalje ni riječi od Juliana. Malo sam proboravila u *chat roomu*, čitala razgovore o nekakvom televizijskom *reality showu* za koji nisam ni čula, ali on se nije pojavio. Vjerojatno je našao nekog zanimljivijeg za razgovor, možda se čak s nekim i našao, pa ga ja više neću zanimati. Ali zar